

встановленими законом, фундаментальними для всієї судової системи України правовими ознаками, що надають їй кваліфікаційних характеристик системного утворення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Пашков С.М. Правові та організаційні проблеми забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві // Вісник Академії правових наук України. – 2011. – №5. – С. 46-59.
2. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України 1996року, № 30.
3. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секр.), Ю. Г. Барабані та ін.; Нац. акад. прав, наук України. - 2-ге вид., переробл. і допов. - Х.: Право, 2012 - 1128 с.
4. Гальченко В. Сучасні проблеми захисту прав людини в Україні // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України. – К.: УАДУ, 2008. – Вип.1–. С. 301-311.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // Базаданих «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>(дата звернення: 21.04.2017).

УДК 343.14 + 343.135

Сеник Т. Б.

*аспірант кафедри кримінального процесу та криміналістики
Львівський національний університет ім. Івана Франка*

НЕПРИБУТТЯ ЗАХИСНИКА В СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДКЛАДЕННЯ РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

У вітчизняному кримінальному судочинстві найпоширенішою причиною відкладення судового розгляду є *неприсуття захисника*. Якщо неприсуття обвинуваченого, свідків і перекладача можна виправдати низьким рівнем правосвідомості і відповідальності, то щодо адвокатів таке виправдання є неможливим. Будучи професійним юристом, що здійснює захист прав та інтересів учасників процесу, адвокат не може не розуміти всієї важливості своєчасного розгляду кримінальної справи по суті.

Відповідно до ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [5] і ст. 42 Правил адвокатської етики «Представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника в суді, адвокат зобов'язаний дотримуватися вимог чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, про судоустрій і статус суддів, іншого законодавства, що регламентує поведінку учасників судового процесу, а також вимог Правил» [3].

«Захисник зобов'язаний перебувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. У разі неможливості прийти в призначений строк захисник зобов'язаний завчасно повідомити про таку неможливість та її причини слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд, а у разі, якщо він призначений органом (установою), уповноваженим законом на надання безоплатної правової допомоги, - також і цей орган (установу)» - зазначено в ч. 2 ст. 47 КПК України [1].

Водночас чинне кримінально-процесуальне законодавство участь захисника в судовому засіданні не відносить до обов'язкових умов судового розгляду, надаючи обвинуваченому право в будь-який момент судового провадження у письмовій формі відмовитися від його допомоги, за винятком випадків, визначених ст. 52 КПК України (передбачають обов'язкову участь захисника) [1], у тому числі, коли мова йде про участь захисника у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру (ст. 507 КПК України) [1].

У випадках, коли адвокат не має можливості з'явитися в судове засідання (хвороба, відрядження, зайнятість в іншому процесі, призначеному раніше, конференція), і своєчасно повідомляє суд про причини неявки, суд визнає причини поважними і не застосовує заходів реагування, зокрема звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (ч. 1 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») [5] щодо притягнення захисника до дисциплінарної відповідальності (ч. 4 ст. 324 КПК України) [1].

На практиці адвокати часто обґрунтовують поважність нез'явлення у судове засідання зайнятістю в іншому судовому процесі, не надаючи при цьому документальне підтвердження даного факту. Видається, що саме обов'язкове надання суду документу, що підтверджує цей факт виключає спір щодо поважності нез'явлення адвоката в судове засідання і стане підставою для відкладання судом розгляду кримінального провадження.

Слід зазначити, що окремі судді та деякі територіальні кваліфікаційно-дисциплінарні комісії не визнають участь адвоката в іншому судовому процесі як поважну причину його відсутності у цьому судовому розгляді. Навпаки, дорікають йому в «захланності» щодо кількості взятих на себе зобов'язань із договорів про надання адвокатських послуг; нездатністю раціонально розпоряджатися власним часом та zorganizувати робочий день. Це не рідко має наслідком відкриття щодо адвоката дисциплінарного провадження.

«Чи буде участь адвоката у науковій конференції поважною підставою для нез'явлення до суду?» – питання, відповідь на яке складно дати відразу ж, не сумніваючись. Адже участь у науковій конференції не є професійним правом чи обов'язком, що безпосередньо впливає із правового статусу адвоката. Хоча, водночас, у «Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України», затвердженому рішенням Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року № 85 (зі змінами, затвердженими рішенням Ради адвокатів України від 27 вересня 2013 року № 219) чітко зазначено, що участь в різного роду конференціях є видами підвищення кваліфікації адвокатів, що забезпечують його безперервність (п. 10 Порядку) [2]. А тому заздалегідь здійснене адвокатом повідомлення суду про неможливість участі в судовому засіданні з огляду на участь у роботі конференції та підтвердження цього факту документально – чітка підстава правомірності відкладання розгляду справи судом.

У випадку відмови від захисника та заміни його іншим, а також надання судом новому захиснику часу, достатнього для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження і підготовки його до участі в судовому засіданні, – хоч це прямо і не зазначено в кримінально-процесуальному законодавстві (насамперед, у ст. 324 КПК України), але фактично також є підставами для відкладання судового розгляду [1].

Тож захисник належить до осіб, відкладання судового розгляду у випадку не прибуття яких у судове засідання, залежить від причин неприбуття і думки учасників процесу. Більше того, висновок про неможливість судового розгляду внаслідок нез'явлення у судове засідання конкретного захисника, насамперед, залежить від думки з цього приводу обвинуваченого, а потім лише від причин його неприбуття до суду.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний процесуальний кодекс від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (в редакції від 15 грудня 2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>

2. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16 лютого 2013 року № 85 (зі змінами, затвердженими рішенням Ради адвокатів України від 27 вересня 2013 року № 219) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/poryadki/27.09.2013-poryadok-219.pdf>

3. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року 09 червня 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf

4. Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05 жовтня 2012 року № 223-1446/0/4-12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076-VI (в редакції від 05 січня 2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>

УДК 141.7.

Lukasz Stanecki

Mgr, Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

PRAWO WIĘZNIÓW DO PRAKTYK RELIGIJNYCH WEDŁUG USTAWODAWSTWA UKRAIŃSKIEGO

Wolność człowieka w aspekcie religijnym jest jego przyrodzonym niezbywalnym elementem istnienia. Osoby osadzone w placówkach